

GRUPA KAPITAŁOWA FABRYKA FARB I LAKIERÓW ŚNIEŻKA SA

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI
FINANSOWEJ W WERSJI ZATWIERDZONEJ PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
WRAZ Z ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Warszawa 24 kwietnia 2018 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ŚNIEŻKA	5
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
SKONSOLIDOWANE sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
SKONSOLIDOWANE Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	10
1. Informacje ogólne	10
2. Skład Grupy i metody konsolidacji	10
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
5.1. Profesjonalny osąd	11
5.2. Niepewność szacunków	11
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
6.1. Oświadczenie o zgodności	12
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	12
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	13
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	13
9. Istotne zasady rachunkowości	20
9.1. Zasady konsolidacji	20
9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	20
9.3. Wycena do wartości godziwej	21
9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	22
9.5. Rzeczowe aktywa trwałe	23
9.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24
9.7. Nieruchomości inwestycyjne	24
9.8. Aktywa niematerialne	25
9.8.1. Wartość firmy	25
9.9. Leasing	26
9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	26
9.11. Koszty finansowania zewnętrznego	27
9.12. Aktywa finansowe	27
9.13. Utrata wartości aktywów finansowych	29
9.13.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	29
9.13.2. Aktywa finansowe wykazywane według koszt	29
9.13.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	29
9.14. Zabezpieczenia	29
9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej	30
9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	30
9.14.3. Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym	31
9.15. Zapasy	31
9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	32
9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	32
9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	32
9.19. Zobowiązania warunkowe	32
9.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32
9.21. Rezerwy	33

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
(w tysiącach PLN)

9.22. Świadczenia pracownicze	33
9.23. Przychody	33
9.23.1. Sprzedaż zapasów i usług	33
9.23.2. Odsetki	34
9.23.3. Dywidendy	34
9.23.4. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)	34
9.23.5. Dotacje rządowe	34
9.24. Podatki	34
9.24.1. Podatek bieżący	34
9.24.2. Podatek odroczony	34
9.24.3. Podatek od towarów i usług	35
9.25. Zysk netto na akcję	35
10. Segmenty operacyjne	35
11. Przychody i koszty	37
11.1. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	37
11.2. Przychody i koszty finansowe	37
11.3. Koszty według rodzajów	38
11.4. Koszty amortyzacji	38
11.5. Koszty świadczeń pracowniczych	39
12. Składniki innych całkowitych dochodów	39
13. Podatek dochodowy	39
13.1. Obciążenie podatkowe	39
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	40
13.3. Odroczony podatek dochodowy	40
14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	41
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	41
16. Zysk przypadający na jedną akcję	42
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	43
18. Rzeczowe aktywa trwale	43
19. Leasing	44
19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	44
19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	45
20. Nieruchomości inwestycyjne	45
21. Aktywa niematerialne	46
22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności	47
23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących	47
24. Udział we wspólnym przedsięwzięciu	47
25. Udział we wspólnym działaniu	47
26. Pozostałe aktywa	47
26.1. Pozostałe aktywa finansowe	47
26.2. Pozostałe aktywa niefinansowe	48
27. Świadczenia pracownicze	48
28. Zapasy	50
29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	50
30. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52
31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	52
31.1. Kapitał podstawowy	52
31.1.1. Wartość nominalna akcji	52
31.1.2. Prawa akcjonariuszy	52

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
(w tysiącach PLN)

31.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale.....	53
31.2. Kapitał z aktualizacji wyceny	53
31.3. Kapitał zapasowy	54
31.4. Niepodzielony zysk oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	54
31.5. Udziały niekontrolujące	54
32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	55
33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	57
33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	57
33.2. Rozliczenia międzyokresowe.....	57
34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	57
35. Zobowiązania inwestycyjne	58
36. Zobowiązania warunkowe.....	58
36.1. Sprawy sądowe	59
36.2. Rozliczenia podatkowe	59
37. Informacje o podmiotach powiązanych.....	59
37.1. Jednostka stowarzyszona	59
37.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi.....	60
37.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	60
37.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	60
37.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Emitenta.....	60
38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	60
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	61
39.1. Ryzyko stopy procentowej.....	61
39.2. Ryzyko walutowe.....	62
39.3. Ryzyko cen surowców	62
39.4. Ryzyko kredytowe	62
39.5. Ryzyko związane z płynnością	62
40. Instrumenty finansowe	63
40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	63
40.2. Ryzyko stopy procentowej.....	63
40.3. Zabezpieczenia.....	64
40.3.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych.....	64
40.3.2 Zabezpieczenie wartości godziwej	64
41. Zarządzanie kapitałem.....	64
42. Struktura zatrudnienia	65
43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	65

WYBRANE DANE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ŚNIEŻKA na dzień / za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	na dzień/ okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	566 998	575 636	133 578	131 553
II. Zysk z działalności operacyjnej	73 900	64 663	17 410	14 778
III. Zysk brutto	70 286	63 719	16 559	14 562
IV. Zysk netto	56 692	53 930	13 356	12 325
- Zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	55 892	53 092	13 167	12 133
- Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	800	838	188	192
V. Całkowity dochód za okres	49 115	53 355	11 571	12 194
- Całkowity dochód za okres przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	49 252	52 661	11 603	12 035
- Całkowity dochód za okres przypadający na udziały niekontrolujące	(137)	694	(32)	159
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	62 156	72 564	14 643	16 583
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(27 003)	(30 131)	(6 362)	(6 886)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(22 326)	(43 873)	(5 260)	(10 027)
IX. Przepływy pieniężne netto, razem	12 827	(1 440)	3 022	(329)
X. Aktywa, razem	369 110	338 077	88 496	76 419
XI. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	140 572	117 755	33 703	26 617
XII. Zobowiązania długoterminowe	3 537	4 028	848	910
XIII. Zobowiązania krótkoterminowe	137 035	113 727	32 855	25 707
XIV. Kapitał własny	224 538	220 322	54 793	49 802
- Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	224 620	215 869	53 854	48 795
- Kapitały przypadające udziałom niesprawnym kontroli	3 918	4 453	939	1 007
XV. Kapitał zakładowy	12 618	12 618	3 025	2 852
XVI. Liczba akcji / średnioważona liczba akcji (w szt.)	12 617 778	12 617 778	12 617 778	12 617 778
XVII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	4,49	4,27	1,06	0,98
- Zysk na jedną akcję zwykłą przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	4,43	4,21	1,04	0,96
XVIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN / EUR)	4,49	4,27	1,06	0,98
- Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	4,43	4,21	1,04	0,96
XIX. Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	18,11	17,46	4,34	3,95
XX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN / EUR)	18,11	17,46	4,34	3,95
XXI. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom podmiotu dominującego (w PLN / EUR)	3,20	3,15	0,77	0,72

Kursy EURO przyjęte do przeliczenia sprawozdań:

Poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów przeliczono wg kursu średniego EURO w okresie, który wyniósł:

w ciągu 12 miesięcy 2017 roku – 4,2447

w ciągu 12 miesięcy 2016 roku – 4,3757

Poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono wg kursu EURO na koniec okresu:

na dzień 31 grudnia 2017 roku – 4,1709

na dzień 31 grudnia 2016 roku – 4,4240

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

		<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku</i>
	<i>Nota</i>		
Przychody ze sprzedaży produktów		517 733	529 811
Przychody ze sprzedaży towarów		42 576	39 463
Przychody ze sprzedaży materiałów		6 689	6 362
Przychody ze sprzedaży	10	566 998	575 636
Koszt własny sprzedaży	11.3	341 583	351 874
Zysk brutto ze sprzedaży		225 415	223 762
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	3 568	1 006
Koszty sprzedaży	11.3	107 823	117 120
Koszty ogólnego zarządu	11.3	44 391	40 372
Pozostałe koszty operacyjne	11.1	2 869	2 613
Zysk na działalności operacyjnej		73 900	64 663
Przychody finansowe	11.2	336	990
Koszty finansowe	11.2	4 246	2 331
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej		296	397
Zysk brutto		70 286	63 719
Podatek dochodowy	13.1	13 594	9 789
Zysk netto		56 692	53 930
Zysk netto za okres		56 692	53 930
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	12	(5 950)	(713)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		(1 781)	-
<i>Pozycje niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zyski/straty aktuarialne po uwzględnieniu odroczonego podatku dochodowego	12	154	138
Inne całkowite dochody netto		(7 577)	(575)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		49 115	53 355
Zysk przypadający:		56 692	53 930
Akcjonariuszom jednostki dominującej		55 892	53 092
Akcjonariuszom niekontrolującym		800	838
Całkowity dochód przypadający:		49 115	53 355
Akcjonariuszom jednostki dominującej		49 252	52 661
Akcjonariuszom niekontrolującym		(137)	694
Zysk na jedną akcję:	16		
– podstawowy z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,43	4,21
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,43	4,21
– rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,43	4,21
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		4,43	4,21

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na dzień 31 grudnia 2017

Nota 31 grudnia 2017 roku 31 grudnia 2016 roku

Aktywa trwale		182 680	179 351
Rzeczowe aktywa trwale	18	166 034	160 750
Nieruchomości inwestycyjne	20	8 660	11 023
Aktywa niematerialne	21	1 923	1 255
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	22	1 932	2 028
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	26.1	331	331
Należności długoterminowe	29	3 268	385
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.3	532	3 579
Aktywa obrotowe		181 057	158 726
Zapasy	28	79 468	68 102
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	29	77 711	78 409
Należności z tytułu podatku dochodowego	29	500	1 167
Pozostałe aktywa niefinansowe	26.2	1 934	1 460
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	30	21 444	9 588
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	5 373	-
SUMA AKTYWÓW		369 110	338 077
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		224 620	215 869
Kapitał podstawowy	31.1	12 618	12 618
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(41 456)	(36 443)
Pozostałe kapitały rezerwowe		85	85
Kapitał zapasowy	31.3	131 258	131 244
Kapitał z aktualizacji wyceny	31.2	(1 744)	36
Zyski zatrzymane	31.4	123 859	108 329
Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących		3 918	4 453
Kapitał własny ogółem		228 538	220 322
Zobowiązania długoterminowe		3 537	4 028
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	1 262	1 303
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	2 275	2 725
Zobowiązania krótkoterminowe		137 035	113 727
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	33.1	54 377	51 864
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	32	75 241	57 166
Instrumenty pochodne	31.2	2 198	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	33.1	3 213	3 026
Rozliczenia międzyokresowe	33.2	620	598
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	1 386	1 073
Zobowiązania razem		140 572	117 755
SUMA PASYWÓW		369 110	338 077

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	Nota	rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk przed opodatkowaniem		70 286	63 719
Korekty:		13 837	20 752
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych		15 933	17 971
(Zysk) strata na działalności inwestycyjnej		(2 559)	(258)
Strata związane z działalnością finansową i różnice kursowe		(991)	902
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych		(296)	(397)
Odsetki i dywidendy netto		1 750	2 534
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym		84 123	84 471
Zmiana stanu zapasów	34	(13 233)	3 596
Zmiana stanu należności	34	(1 533)	(6 780)
Zmiana stanu zobowiązań	34	3 172	332
Zmiana stanu rezerw	34	507	342
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	34	(509)	(15)
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej		72 527	81 946
Zapłacony podatek dochodowy		(10 371)	(9 382)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		62 156	72 564
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Wydatki na nabycie aktywów niematerialnych		(46)	(10)
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(31 263)	(30 648)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		4 056	527
Wpływy ze sprzedaży udziałów		250	-
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(27 003)	(30 131)
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		137 122	124 350
Splaty kredytów i pożyczek		(116 895)	(124 734)
Odsetki		(2 466)	(2 643)
Dywidendy i świadczenia założycielskie wypłacone		(40 087)	(40 846)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(22 326)	(43 873)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych		12 827	(1 440)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	30	9 588	11 057
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(971)	(29)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	30	21 444	9 588

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 10 do 66 stanowią jego integralną część.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
(w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

Nota	<i>Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>										<i>Kapitał własny ogółem</i>	
	Kapitał podstawowy	sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał z aktualizacji wyceny, po uwzględnieniu podatku odroczonego		Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących	
					Instrumenty zabezpieczające	Pozostałe						
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	12 618	-	-	(36 443)	-	36	131 244	85	108 329	215 869	4 453	220 322
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	-	55 892	55 892	800	56 692
Inne całkowite dochody netto za okres	-	-	-	(5 013)	(1 780)	-	-	-	154	(6 639)	(938)	(7 577)
Zmiana kapitału zapasowego wynikająca z podziału zysku	-	-	-	-	-	-	7 079	-	(7 079)	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-	(125)	(125)	-	(125)
Wyplata dywidendy	31.4, 17	-	-	-	-	-	(7 065)	-	(33 312)	(40 377)	(397)	(40 774)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	12 618	-	-	(41 456)	(1 780)	36	131 258	85	123 859	224 620	3 918	228 538
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	12 618	-	-	(35 874)	-	36	117 927	85	109 326	204 118	3 957	208 075
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	-	53 092	53 092	838	53 930
Inne całkowite dochody netto za okres	-	-	-	(569)	-	-	-	-	138	(431)	(144)	(575)
Zwiększenie kapitału rezerwowego z podziału zysku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana kapitału zapasowego wynikająca z podziału zysku	-	-	-	-	-	-	13 317	-	(13 317)	-	-	-
Pozostałe korekty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wyplata świadectw założycielskich	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 164)	(1 164)	-	(1 164)
Wyplata dywidendy	31.4, 17	-	-	-	-	-	-	-	(39 746)	(39 746)	(198)	(39 944)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	12 618	-	-	(36 443)	-	36	131 244	85	108 329	215 869	4 453	220 322

Instrumenty zabezpieczające ujęte zostały w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” po uwzględnieniu podatku odroczonego.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączony na stronach od 10 do 66 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Śnieżka („Grupa”) składa się z jednostki dominującej jaką jest Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Emitent”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 16 stycznia 1998 roku. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie, Aleja Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000060537. Spółce nadano numer statystyczny REGON 690527477.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony, za wyjątkiem spółki Śnieżka East Trade Moskwa. Zarząd jednostki dominującej podjął w dniu 13 marca 2017 roku decyzję o likwidacji w/w spółki.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest produkcja farb, lakierów, rozpuszczalników, klejów oraz handel hurtowy i detaliczny.

Podmiotem bezpośrednio dominującym całej Grupy jest Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA.

2. Skład Grupy i metody konsolidacji

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodzi FFiL Śnieżka SA oraz następujące spółki powiązane:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Śnieżka - Ukraina Sp. z o.o.	Jaworów ul Prywokzalna 1A	produkcja farb, lakierów, rozpuszczalników, klei, szpachli itp., handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi	82,52%	82,52%
Śnieżka - BelPol Wspólna Sp. z o.o.	Zodino ul. Dorożnaja 3/1	produkcja farb i lakierów, rozpuszczalników, handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi, samochodowy transport ciężarowy	99%	99%
TM Investment Sp. z o.o.	Aleja Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa	zarządzanie znakami towarowymi	100%	100%
Śnieżka East Trade Moskwa	Moskwa, Rumjancewo, str 2	promowanie wyrobów Śnieżki, działalność reklamowa i marketingowa	100%	100%

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

Jednostka dominująca posiada udziały w firmie Plastbud Sp. z o.o. w wysokości 10,07%. Ze względu na wywieranie istotnego wpływu na spółkę Plastbud Sp. z o.o., poprzez osiągnięcie z nią istotnych obrotów handlowych, traktowana jest ona jako jednostka stowarzyszona oraz wyceniana metodą praw własności w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Jednostka	Metoda konsolidacji
Śnieżka - Ukraina Sp. z o.o.	metoda pełna
Śnieżka - BelPol Wspólna Sp. z o.o.	metoda pełna
TM Investment Sp. z o.o.	metoda pełna
Plastbud Sp z o.o.	metoda praw własności

Zarząd jednostki dominującej podjął w dniu 13 marca 2017 roku decyzję o likwidacji spółki Śnieżka East Trade Moskwa. Likwidacja w/w spółki nie zagraża kontynuacji działalności prowadzonej przez Grupę. Spółka ta nie była objęta konsolidacją ze względu na niewielkie obroty

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień sporządzenia sprawozdania wchodzi:

- Piotr Mikrut – Prezes Zarządu od dnia 31 marca 2004 roku do dnia dzisiejszego,
- Witold Waśko – Wiceprezes Zarządu od dnia 1 kwietnia 2005 roku do dnia dzisiejszego,
Członek Zarządu w okresie od 16 lutego 1998 roku do dnia 31 marca 2005 roku
- Joanna Wróbel-Lipa – Wiceprezes Zarządu od dnia 6 maja 2011 roku do dnia dzisiejszego,
Członek Zarządu w okresie od 18 grudnia 2007 roku do dnia 5 maja 2011 roku.

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej nie zmienił się.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 24 kwietnia 2018 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Jednym z obszarów wymagających osądu kierownictwa jest weryfikacja przesłanek utraty wartości inwestycji w jednostkach powiązanych. Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Kolejny obszar, w którym Grupa oprócz szacunków księgowych opiera się na osądzie kierownictwa jest leasing. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Grupa na dzień bilansowy, po ocenie przesłanek wskazujących na to, że nastąpiła utrata wartości, utworzyła odpisy na należności oraz zapasy.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 27.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Z kolei utrzymanie bądź poprawa przyszłych wyników podatkowych przy zachowaniu obecnych zasad rozliczeń podatkowych spowoduje większe niż rozpoznane aktywo z tytułu podatku odroczonego.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak długo wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Odpisy aktualizujące należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych uwzględniając możliwości płatnicze klientów, ich rating oraz ryzyko utraty należności.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po 31 grudnia 2017 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wiadomo, iż Zarząd jednostki dominującej podjął w dniu 13 marca 2017 roku decyzję o likwidacji spółki Śnieżka East Trade Moskwa. Likwidacja w/w spółki nie zagraża kontynuacji działalności prowadzonej przez Grupę. Spółka ta nie była objęta konsolidacją ze względu na niewielkie obroty.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN.

Waluty funkcjonalne dla poszczególnych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym to:

- Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA - złoty polski
- TM Investment Sp. z o.o. – złoty polski
- Plastbud Sp. z o.o. – złoty polski

- Śnieżka BelPol Wspólna Sp. z o.o. – rubel białoruski
- Śnieżka-Ukraina Sp. z o.o. – hrywna

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2017 roku:

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2017 r.:

a) Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. i wprowadza obowiązek ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Ujawnienie o którym mowa powyżej zostało zaprezentowane w nocie 32.

b) Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat

Zmiana do MSR 12 wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi. Jednostka jest zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat, w sytuacji gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej; także wówczas, gdy zamierza utrzymywać dane instrumenty dłużne do terminu wymagalności, a w momencie otrzymania kwoty nominalnej nie będzie obowiązku zapłaty podatków. Korzyści ekonomiczne odzwierciedlone w aktywie z tytułu podatku odroczonego wynikają z możliwości uzyskania przez posiadacza ww. instrumentów przyszłych zysków (odwracając efekt dyskontowania) bez konieczności zapłaty podatków. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

c) Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. "Roczne zmiany MSSF 2014-2016", które zmieniają m.in. MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”. Poprawki zawierają wyjaśnienia dotyczące zakresu ujawnień i obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę. W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2018 r.

Wpływ zastosowania MSSF 9 na sprawozdanie finansowe:

Grupa wdroży standard z dniem 1 stycznia 2018 r. bez korygowania danych porównawczych, co oznacza, że dane za rok 2018 i 2017 nie będą ze sobą porównywalne, natomiast ewentualne korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostaną wprowadzone 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny. Standard MSSF 9 zastępuje MSR 39.

MSSF 9 wprowadza następujące kategorie aktywów finansowych:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i jest uzależniona od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

Dla potrzeb MSSF 9 dla portfela należności handlowych przeprowadzono ocenę:

- czy płatności reprezentują spłatę kwoty kapitału i odsetek,
- modelu biznesowego.

Na podstawie analizy warunków umownych z kontrahentami uznano, że jest spełniony warunek płatności, tj. że należności stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek.

W ramach analizy modelu biznesowego uznano, że w Grupie występuje jeden model zarządzania, tj. że należności są utrzymywane w celu ściągnięcia. Emitent nie posiada umów faktoringowych.

MSSF 9 wprowadza również nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, tj. model oczekiwanych strat kredytowych.

Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących wymagały od jednostki oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i oszacowania odpisu w oparciu o planowane przepływy gotówkowe. Standard MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od przesłanek utraty wartości.

Grupa przeprowadziła również szacunek odpisów na środki pieniężne w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności. Prawdopodobieństwo ustalono na podstawie analizy historycznych strat kredytowych. W poprzednich okresach sprawozdawczych nie wystąpiły straty bądź jakiegokolwiek opóźnienia w dostępie do tej pozycji, stąd odstąpiono od tworzenia odpisu na tę grupę aktywów.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych zostało przeniesionych do MSSF 9 w niezmiennym kształcie.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasowanie rachunkowości zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Poniżej zaprezentowano ilościowy wpływ MSSF 9 na sprawozdanie finansowe oraz zmiany dotyczące klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych.

Pozycja w bilansie	MSR 39	MSSF 9				Wpływ zmiany
	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez wynik	Wartość godziwa rozliczana przez pozostałe całkowite dochody	Razem	Zwiększenie (zmniejszenie)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	78 211	77 811	-	-	77 811	(400)
Należności długoterminowe	3 268	3 268	-	-	3 268	-
Odpisy aktualizujące	(2 978)	(3 378)	-	-	(3 378)	(400)
Wartość brutto należności	84 457	84 457	-	-	84 457	-
Środki pieniężne	21 444	21 444	-	-	21 444	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	331		-	331	331	-
Oprocentowane kredyty krótkoterminowe	75 241	75 241	-	-	75 241	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	54 377	54 377	-	-	54 377	-

Spółka dominująca dokonała szacunków należności handlowych na bazie przyjętego modelu oczekiwanych strat kredytowych, z którego wynika, iż dotychczasowy odpis jest mniejszy o ok 400 tys. PLN od odpisu oszacowanego na dotychczasowych zasadach. Do oceny szacunków w przyjętym modelu Spółka dominująca wzięła pod uwagę dane historyczne dotyczące spłat należności handlowych z ostatnich 3 lat oraz relacje biznesowe z klientami za ten okres. Grupa jest w trakcie udoskonalenia modelu szacowania oczekiwanych strat, który może się zmienić na dzień sporządzania sprawozdania na 31-12-2018.

W związku z wejściem MSSF 9, dotychczasową pozycję pod nazwą „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” zastąpiono „Aktzywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez całkowite dochody”. Znajdują się w tej grupie udziały w jednostkach nieobjętych konsolidacją. Jednostka nie dokonuje ich wyceny, ponieważ ich wartość godziwa nie odbiega istotnie od obecnej wartości ujętej w sprawozdaniu w cenie nabycia.

b) Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

c) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty

poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

d) **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016 r. i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 r.

Objaśnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji.

Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Grupa zastosuje Objąśnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.

Wpływ zastosowania MSSF 15 na sprawozdanie finansowe:

Grupa zdecydowała o pełnym retrospektywnym zastosowaniu powyższego standardu po raz pierwszy dla okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2018 roku. Oznacza to, iż dane prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zostaną przekształcone w celu odzwierciedlenia wpływu nowego standardu, tak jakby obowiązywał on dla okresów przed datą wejścia standardu w życie.

Zmieni się prezentacja przychodów ze sprzedaży i kosztów sprzedaży w ten sposób, iż część kwot wykazywanych dotychczas jako koszty sprzedaży po zmianie pomniejszy przychody ze sprzedaży. Nie będzie to miało wpływu na wynik finansowy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, ani na kapitały własne Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Grupa szacuje, że przychody ze sprzedaży i koszty sprzedaży za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 wykazywane w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 zmniejszą się odpowiednio o kwotę 2 517 tys. PLN, to znaczy przychody ze sprzedaży wyniosą 564 481 tys. PLN, koszty sprzedaży wyniosą natomiast 105 306 tys. zł.

Zmiany wynikają z osądów dotyczących odrębności poszczególnych transakcji z klientami.

Podejście Grupy do wdrożenia MSSF 15 obejmowało:

- przegląd wszystkich umów zawartych z kontrahentami;
- przegląd umownych ustaleń z odbiorcami odnośnie sprzedaży i zakupu usług, jak również upustów, zachęt i rabatów które odbiorcy mogą pozyskać w związku z zakupami w Grupie.
- ustalenia czy poszczególne usługi są odrębne czy też są zależne od transakcji sprzedaży produktów Grupy.

Ustalenia te Grupa dokonuje zarówno z kontrahentami będącymi bezpośrednimi odbiorcami produktów i w tym przypadku wszystkie usługi zakwalifikowane jako zależne od transakcji sprzedaży produktów rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów oraz z kontrahentami którzy nie są bezpośrednimi odbiorcami produktów Grupy. W tym drugim przypadku jeśli występuje sytuacja opisana w par 70 MSSF 15 tj „Wynagrodzenie należne klientowi obejmuje środki pieniężne, które jednostka płaci lub zamierza płacić klientowi (lub innym podmiotom, które kupują dobra lub usługi jednostki od klienta), przy jednoczesnym rozpoznaniu iż usługi świadczone przez kontrahenta są zależne od transakcji sprzedaży produktów to takie usługi Spółka również rozpoznaje jako zmniejszenie przychodów.

e) **MSSF 16 „Leasing”**

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej

wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

f) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.

Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Grupa zastosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, Grupa ocenia, że standard ten nie ma wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

g) Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

Zmiana do MSSF 2 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Zmiana wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

h) Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Grupa ocenia, że standard ten nie ma wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

i) Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

j) Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

k) Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

l) KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

m) KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

n) Roczne zmiany do MSSF 2015 - 2017

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. „Roczne zmiany MSSF 2015-2017”, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF

11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

o) MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe określenie wpływu zastosowania zmian na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

p) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

q) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

W ocenie Zarządu zmiany te nie wpłyną na sprawozdanie finansowe Grupy.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka SA, oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

9.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontrolce.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

9.3. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według kosztu historycznego zostały ujawnione odpowiednio w nocie 20 oraz 40.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Zastosowanie MSSF 13 nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Grupy.

Zarząd poszczególnych Spółek określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

9.4. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje w walucie obcej jednostka dominująca ujmuje początkowo w walucie funkcjonalnej (PLN), stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany. Jest to średni kurs ogłoszony przez NBP dla danej waluty na ostatni dzień roboczy, poprzedzający dzień zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia dla danej waluty. Kurs zamknięcia stanowi natychmiastowy kurs wymiany na dzień bilansowy (Grupa przyjmuje, że jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy).
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażone w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu natychmiastowego kursu wymiany z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstają z tytułu rozliczenia pozycji pieniężnych, lub z tytułu przeliczenia tych pozycji na dzień bilansowy po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia. Ujmuje się je w wyniku okresu, w którym powstają, przy czym dodatnie różnice kursowe zwiększają przychody finansowe danego okresu, a ujemne różnice kursowe zwiększają koszty finansowe danego okresu.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia pozycji niepieniężnych ujmuje się w Sprawozdaniu z pełnego dochodu w okresie, w którym dokonano rozliczenia.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>30 grudnia 2017</i>	<i>30 grudnia 2016</i>
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240
UAH	0,1236	0,1542
BYN/BYR	1,7908	2,1589

Sprawozdania finansowe podmiotów zagranicznych

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania podmiotów zagranicznych przeliczane są z waluty funkcjonalnej, która obowiązuje w podstawowym środowisku gospodarczym, w jakim działa jednostka powiązana, na walutę prezentacji Grupy (PLN), po kursie zamknięcia. Kurs zamknięcia jest to *natychmiastowy kurs wymiany* na dzień bilansowy (spółka dominująca przyjęła, iż jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy).

Udział Grupy w aktywach i zobowiązaniach pieniężnych wyrażonych w walucie obcej w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych mających siedzibę za granicą przelicza się według *natychmiastowego kursu wymiany (zdefiniowanego powyżej)*. Kapitały są przeliczane po kursie z dnia przejścia kontroli.

Sprawozdania z całkowitych dochodów spółek zagranicznych są przeliczane z waluty funkcjonalnej, która obowiązuje w podstawowym środowisku gospodarczym, w jakim działa jednostka powiązana, na walutę prezentacji Grupy (PLN) za każdy okres rozliczeniowy po kursie zamknięcia. Kurs zamknięcia zgodnie z „Anekssem Nr 1 Polityki rachunkowości „Wykazywanie transakcji w walutach obcych w FF i L Śnieżka SA” jest to *natychmiastowy kurs wymiany* na dzień bilansowy (spółka dominująca przyjęła, iż jest to średni kurs NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień bilansowy). Okresem rozliczeniowym jest miesiąc.

Aby otrzymać Sprawozdanie z całkowitych dochodów za dany rok obrotowy, należy zsumować przeliczone za każdy okres rozliczeniowy przychody i koszty.

Różnice kursowe powstałe z takiego przeliczenia aktywów, zobowiązań i sprawozdania z całkowitych dochodów jednostek zagranicznych akumulowane są w oddzielnej pozycji kapitału własnego - „Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej”. W Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Inne całkowite dochody” znajdują się różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych dotyczące danego roku obrotowego.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, odroczone różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	<i>rok zakończony 31 grudnia 2017</i>	<i>rok zakończony 31 grudnia 2016</i>
UAH	0,1403	0,1542
BYN/BYR	1,9513	1,9958

9.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe, które są utrzymywane przez Grupę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, lub w celach administracyjnych.

W/w środki trwałe ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli istnieje oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok i istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów.

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia lub przyjęty koszt wytworzenia, pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku, gdy określony składnik rzeczowego majątku trwałego składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako oddzielne pozycje rzeczowego majątku trwałego.

Ewidencja środków trwałych jest prowadzona ilościowo i wartościowo w podziale na grupy rodzajowe.

Składniki rzeczowego majątku trwałego względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez okres ekonomicznej użyteczności. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się tak długo, jak długo wartość końcowa składnika aktywów nie przewyższa jego wartości bilansowej. Grunty nie są amortyzowane.

Okresy użytkowania środków trwałych dla poszczególnych grup rodzajowych:

Grupa rodzajowa	Nazwa Grupy rodzajowej	Rodzaj grupy rzeczowych aktywów trwałych	Okres użytkowania
Grupa 0	Grunty	Grunty	nieokreślony
Grupa 1	Budynki	Budynki	20-40 lat
Grupa 2	Budowle	Budowle	20-40 lat
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	Maszyny i urządzenia	5-10 lat
Grupa 4	Maszyny i urządzenia	Maszyny i urządzenia	3-15 lat
Grupa 5	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalne branżowe	Maszyny i urządzenia	5-10 lat
Grupa 6	Urządzenia techniczne	Maszyny i urządzenia	4-30 lat
Grupa 7	Środki transportu	Środki transportu	3-8 lat
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Pozostałe środki trwałe	5-15 lat

Grupa na dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników rzeczowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego jest wyższa od oszacowanej dla niego wartości odzyskiwalnej, to wartość bilansowa tegoż środka trwałego podlega odpisowi z tytułu utraty wartości do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Grupa corocznie weryfikuje okresy użytkowania oraz wartości rezydualne rzeczowych aktywów trwałych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z pozycji finansowej Grupy po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z pozycji finansowej Grupy są ujmowane w sprawozdaniu z pełnego dochodu w okresie, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

Środki trwałe w budowie dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty ich wartości. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż budowany składnik środków trwałych nie przyniesie w przyszłości korzyści. Inwestycje rozpoczęte nie podlegają amortyzacji. Odpisów amortyzacyjnych rozpoczyna się w momencie, gdy dany środek trwały jest zdalny do użytku.

9.6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę do zbycia) jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli jest wysoce prawdopodobne, że jego wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie (zgodnie z MSSF 5 pkt.6).

Grupa wycenia składnik aktywów trwałych zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (zgodnie z MSSF 5 pkt.15).

Grupa prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz aktywa wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży oddzielnie od innych aktywów. Również zobowiązania grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych zobowiązań.

9.7. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy, gdy uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Nieruchomości inwestycyjne wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

9.8. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujemnie się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są poddawane testowi na utratę wartości corocznie oraz za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika.

W Grupie okresy użytkowania aktywów niematerialnych mieszczą się w przedziale od 2 lat do 10 lat, amortyzowane są metodą liniową.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

9.8.1. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

9.9. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z tytułu własności składników rzeczowego majątku trwałego klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Rzeczowy majątek trwały nabyty w drodze leasingu finansowego jest wykazywany wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, pomniejszonej o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz straty z tytułu utraty wartości.

Oплаты leasingowe rozdzielane są pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe są księgowane bezpośrednio w koszty, chyba że spełnione są warunki kapitalizowania. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Jednostka analizuje przesłanki czy należy przeprowadzić test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych będących w leasingu, jak również weryfikuje okres użytkowania tychże środków trwałych.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe klasyfikowane są zgodnie MSR 17 jako umowy leasingu finansowego lub operacyjnego w zależności od warunków zawartej umowy. Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe odpłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

Umowy leasingu zawierane przez Grupę z leasingobiorcą, zgodnie z którymi następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego i prezentowane są jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto.

Oплаты leasingowe Grupa rozpoznaje jako spłatę należności głównej oraz przychody finansowe, które są dla Grupy zwrotem zainwestowanych środków i wynagrodzeniem za usługi.

Grupa przyporządkowuje przychody finansowe przez okres trwania umowy leasingowej w sposób racjonalny i systematyczny. Odpłaty leasingowe dotyczące danego okresu obrotowego zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych.

9.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma

miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach ubiegłych w odniesieniu do danego składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, jest zbędny, albo powinien być zmniejszony. Jeśli takie przesłanki istnieją Grupa szacuje ponownie wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, za wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się jako przychód w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansowa składnika aktywów, która została podwyższona w wyniku odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, nie powinna przekroczyć wartości bilansowej, jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów.

9.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem środków trwałych, wymagających znacznej ilości czasu na przygotowanie do użytkowania zgodnie z jego przeznaczeniem, ujmują się jako część kosztu wytworzenia danego środka trwałego. Wszelkie inne koszty finansowania zewnętrznego odnosi się w ciężar kosztów w momencie ich poniesienia. Grupa w 2017 roku nie korzystała z finansowania zewnętrznego.

Koszt finansowania zewnętrznego stanowią koszty kredytu dające się bezpośrednio powiązać z nabyciem lub wytworzeniem danego kwalifikującego się składnika aktywów, kapitalizuje się je jako część kosztu tego składnika wtedy gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą w rezultacie przyszłe korzyści ekonomiczne i można je wiarygodnie wycenić. Grupa aktywuje różnicę pomiędzy kosztami finansowania zewnętrznego a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

9.12. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,

- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,

b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody finansowe (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty finansowe (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej). Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2016 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujemnej się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujemnej się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

- Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

9.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

9.13.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie. Grupa dokonuje odpisu aktualizującego należności do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych uwzględniając możliwości płatnicze klientów, ich rating oraz ryzyko utraty należności.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

9.13.2 Aktywa finansowe wykazywane według koszt

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

9.13.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łącznie ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.14. Zabezpieczenia

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub

- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.14.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

9.14.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączane z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

9.14.3. Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmuje się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast zyski lub straty związane z nieefektywną częścią zabezpieczenia – ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, kwotę zysków lub strat ujętą wcześniej w innych całkowitych dochodach przeklasyfikowuje się z kapitału własnego do zysków lub strat jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

9.15. Zapasy

Zapasy- są to aktywa (MSR 2 pkt. 6):

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- Grupa prezentuje te aktywa jako wyroby gotowe (produkty) oraz towary. Przez wyroby gotowe rozumie się towary wytworzone przez Grupę. Przez towary rozumie się towary handlowe nabyte przez Grupę w celu dalszej odsprzedaży,
- będące w trakcie produkcji przeznaczone docelowo na sprzedaż, w sprawozdaniu Grupy prezentowane jako półprodukty,
- mające postać materiałów zużywanych w procesie produkcyjnym, w trakcie świadczenia usług, oraz służące procesowi sprzedaży i zarządzania. W sprawozdaniu Grupy prezentowane jako materiały.

Zapasy wyceniane są (zgodnie z MSR 2 pkt. 9.18) według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartość zapasów ustala się w oparciu o:

- Materiały - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- Towary - cenę nabycia, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- Wyroby gotowe – cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowaną o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu wytworzenia nie wyższego niż cena sprzedaży netto, przy czym rozchód wycenia się metodą średnioważoną,
- Półprodukty– cenę ewidencyjną ustaloną na poziomie planowanego kosztu wytworzenia produktu skorygowaną o odchylenia w systemie narastającym, doprowadzając do rzeczywistego kosztu wytworzenia, przy czym rozchód wycenia się średnioważoną.

Koszty wytworzenia dotyczące wyrobów gotowych oraz półproduktów zawierają część stałych kosztów pośrednich. Pozostała, nieuzasadniona część kosztów pośrednich obciąża koszty okresu, w którym koszty te zostały poniesione. Podział na w/w części odbywa się w oparciu o poziom wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych. Normalne zdolności produkcyjne ustalane są jako średnie wykonanie produkcji z trzech miesięcy. Wskaźnik niewykorzystania zdolności produkcyjnych stanowi różnicę pomiędzy normalnymi zdolnościami produkcyjnymi, weryfikowanymi miesięcznie, a rzeczywiście wykonaną ilością produkcji w danym okresie sprawozdawczym.

Na zapasy nadmierne i niezbywalne tworzone są odpisy aktualizujące. Weryfikacji zapasów pod względem zalegania i rotacji przeprowadza się regularnie w okresach kwartalnych. Dokonanie odpisu aktualizującego doprowadza wartości księgowe zapasów do ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Ustalanie odpisów dokonuje się w oparciu o określone oddzielnie kryteria uwzględniające rodzaj działalności spółki.

Zaliczki na poczet dostaw w „Sprawozdaniu z sytuacji finansowej” Grupa ujmuje w pozycji „Zapasy”.

9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Krajowe środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe i papiery wartościowe o terminie zapadalności do trzech miesięcy. Wycenia się je w wartości nominalnej.

9.18. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.19. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie wycenić.

Do zobowiązań warunkowych Grupa zalicza m. in. gwarancje i poręczenia oraz weksle na rzecz osób trzecich, które wynikają z zawartych umów.

9.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Ze względu na niewielką istotność różnicy w wycenie metodą skorygowanej ceny nabycia a kwotą wymagającej zapłaty Grupa wycenia zobowiązania w kwocie wymagającej zapłaty (koszt z uwzględnieniem naliczonych odsetek).

Obok zobowiązań z tytułu dostaw i usług w Grupie występują również zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, leasingu. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji

sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w osobnej pozycji zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych.

9.21. Rezerwy

Rezerwa zostaje rozpoznana w przypadku, gdy na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznej z Grupy. Istotne rezerwy są ustalane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz, gdzie ma to zastosowanie, ryzyko związane z danym składnikiem pasywów.

Rezerwa z tytułu umów rodzących obciążenia zostaje rozpoznana, gdy oczekiwane korzyści możliwe do osiągnięcia przez grupę w wyniku umowy są niższe od kosztów wypełnienia obowiązku umownego, których nie można uniknąć. Grupa stosuje podział rezerw na długie i krótkoterminowe.

9.22. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowym regulaminem wynagrodzeń pracownicy Grupy są uprawnieni do odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych i jubileuszowych, oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat, wysokość tych nagród zależy od stażu pracy i wynagrodzenia zasadniczego pracownika. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odprawy emerytalnej to wartość jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest wyliczana przez licencjonowanego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach.

9.23. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupa prezentuje oddzielnie :

- przychody ze sprzedaży produktów - w tej pozycji ujmuje się przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych oraz usług,
- przychody ze sprzedaży towarów - w tej pozycji ujmuje się przychody ze sprzedaży towarów handlowych zgodnie z definicją zapasów,
- przychody ze sprzedaży materiałów - w tej pozycji ujmuje się przychody ze sprzedaży materiałów zgodnie z definicją zapasów.

9.23.1. Sprzedaż zapasów i usług

Przychody ze sprzedaży zapasów po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane (zgodnie z MSR 18 pkt.14) w momencie, gdy:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów (MSR 18 pkt. 15,16,17),
- Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,

- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione, oraz te które zostaną poniesione przez Grupę w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług są rozpoznawane gdy wynik transakcji dotyczącej świadczenia usług można oszacować w wiarygodny sposób (zgodnie z MSR 18 pkt. 20). Przychody z w/w transakcji ujmują się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na dzień bilansowy.

Jeżeli wyniku transakcji dotyczącej świadczenia usług nie można oszacować w wiarygodny sposób, przychody z transakcji ujmują się tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

9.23.2. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

9.23.3. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.23.4. Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

9.23.5. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej. Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

9.24. Podatki

9.24.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

9.24.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody bilansowej, uwzględniając różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustaloną dla celów księgowych a wartością ustaloną dla celów podatkowych. Rozpoznana kwota podatku odroczonego oparta jest na oczekiwanym sposobie realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego (zgodnie z MSR 12) rozpoznawane są jedynie wtedy, gdy jest prawdopodobne, że dostępne będą przyszłe dochody podatkowe, względem których można będzie zrealizować dany składnik aktywów. Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają redukcji, jeżeli można stwierdzić, iż nie jest prawdopodobne, że reprezentowana przez nie korzyść ekonomiczna zostanie zrealizowana.

Wysokość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Ustala się miesięczne terminy naliczania i rozwiązywania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

9.24.3. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

9.25. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na segmenty w oparciu o geograficzne rynki zbytu.

Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

Polska, Ukraina, Białoruś, Rosja, Mołdawia, pozostałe.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązаныmi.

Wynik segmentu wyliczany jest poprzez odjęcie od przychodów ze sprzedaży kosztu własnego sprzedaży oraz części kosztów sprzedaży (głównie kosztów marketingowych i kosztów transportu), przypisanych do poszczególnych segmentów.

Koszty nieprzypisane obejmują w całości koszty ogólnego zarządu, oraz tą część kosztów sprzedaży, której nie można przypisać bezpośrednio do poszczególnych segmentów.

Wyliczenie wyniku na poszczególnych segmentach służy do oceny każdego z rynków z osobna, oraz do wskazania kierunków rozwoju oraz działań handlowych i marketingowych.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów, które zostały przypisane przez Grupę do danego segmentu podlegają analizie przez Zarząd. Głównym kryterium, na podstawie którego Grupa przyporządkowuje wartości bilansowe do poszczególnych segmentów jest terytorium działalności kontrahentów Grupy.

Do nieprzypisanych aktywów Grupy należy pozycja Rzeczowych aktywów trwałych, której ze względu na specyfikę działalności, Grupa nie jest w stanie rozdzielić na segmenty geograficzne.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Wylączenia	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem			
Przychody segmentu po wylączeniach	432 772	73 655	29 945	8 299	8 460	13 867	566 998			566 998
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	432 772	73 655	29 945	8 299	8 460	13 867	566 998	Grupa nie zaniechała	-	566 998
Sprzedaż między segmentami (wylączenia)	15 746	30 062	4 509	-	-	-	50 317	działalności w prezentowanym okresie	(50 317)	-
Przychody segmentu ogółem bez wyląceń	448 518	103 717	34 454	8 299	8 460	13 867	617 315			617 315
Koszty segmentu po wylączeniach	331 503	53 302	20 869	5 723	5 382	11 826	428 605			428 605
Wyniki po wylączeniach	101 269	20 353	9 076	2 576	3 078	2 041	138 393			138 393
Koszty nieprzypisane										65 192
Pozostałe przychody operacyjne										3 568
Pozostałe koszty operacyjne										2 869
Zysk z działalności operacyjnej										73 900
Przychody finansowe										336
Koszty finansowe										4 246
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności										296
Zysk przed opodatkowaniem										70 286
Podatek dochodowy										13 594
Zysk netto, z tego przypadający:										56 692
- akcjonariuszom podmiotu dominującego										55 892
- akcjonariuszom mniejszościowym										800

okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	Działalność kontynuowana							Działalność zaniechana	Wylączenia	Działalność ogółem
	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem			
Przychody segmentu po wylączeniach	445 856	71 216	28 283	7 888	10 400	11 993	575 636			575 636
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	445 856	71 216	28 283	7 888	10 400	11 993	575 636	Grupa nie zaniechała	-	575 636
Sprzedaż między segmentami (wylączenia)	14 979	23 427	4 145	-	-	-	42 551	działalności w prezentowanym okresie	(42 551)	-
Przychody segmentu ogółem bez wyląceń	460 835	94 643	32 428	7 888	10 400	11 993	618 187			618 187
Koszty segmentu po wylączeniach	361 841	52 019	19 304	5 328	6 240	10 329	455 061			455 061
Wyniki po wylączeniach	84 015	19 197	8 979	2 560	4 160	1 664	120 575			120 575
Koszty nieprzypisane										54 305
Pozostałe przychody operacyjne										1 006
Pozostałe koszty operacyjne										2 613
Zysk z działalności operacyjnej										64 663
Przychody finansowe										990
Koszty finansowe										2 331
Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności										397
Zysk przed opodatkowaniem										63 719
Podatek dochodowy										9 789
Zysk netto, z tego przypadający:										53 930
- akcjonariuszom podmiotu dominującego										53 092
- akcjonariuszom mniejszościowym										838

Wyszczególnienie	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem
Pozostałe informacje dotyczące segmentów geograficznych na dzień 31 grudnia 2017 roku							
Skonsolidowane aktywa ogółem	62 958	5 923	1 947	165	390	1 843	369 110
Należności z tytułu dostaw i usług	60 716	5 923	1 947	165	369	1 843	70 963
Inwestycje w innych jednostkach	2 242	-	-	-	21	-	2 263
Nieprzypisane aktywa Grupy	-	-	-	-	-	-	295 884
Skonsolidowane pasywa ogółem	36 790	173	258	9	4	7 448	369 110
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	36 790	173	258	9	4	7 448	44 682
Nieprzypisane pasywa Grupy	-	-	-	-	-	-	324 428

Wyszczególnienie	Polska	Ukraina	Białoruś	Moldawia	Rosja	Pozostałe	Razem
Pozostałe informacje dotyczące segmentów geograficznych na dzień 31 grudnia 2016 roku							
Skonsolidowane aktywa ogółem	62 148	6 780	1 583	498	442	3 012	338 077
Należności z tytułu dostaw i usług	59 810	6 780	1 583	498	421	3 012	72 104
Inwestycje w innych jednostkach	2 338	-	-	-	21	-	2 359
Nieprzypisane aktywa Grupy	-	-	-	-	-	-	263 614
Skonsolidowane pasywa ogółem	32 461	293	240	-	11	7 376	338 077
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	32 461	293	240	-	11	7 376	40 381
Nieprzypisane pasywa Grupy	-	-	-	-	-	-	297 696

11. Przychody i koszty

11.1. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Przychody operacyjne	3 568	1 006
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	2 627	390
Dotacje	5	1
Inne przychody operacyjne:	936	615
Odszkodowania	305	261
Nadwyżki inwentaryzacyjne	78	49
Rozwiązanie odpisu na zapasy	59	58
Rozwiązanie odpisu na należności	166	-
Ulga PFRON	163	185
Zwrot kosztów postępowania sądowego	37	13
Pozostałe	128	49
Koszty operacyjne	2 869	2 613
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych:	-	551
- Odpis aktualizujący wartość należności	-	551
Inne koszty operacyjne :	2 869	2 062
Darowizny	405	664
Odszkodowania, kary, grzywny	204	104
Opłaty związane z dochodzeniem roszczeń	30	15
Koszty związane z usuwaniem szkód losowych	130	153
Koszty wypłaty świadczeń emerytalnych/pracowniczych	119	50
Niezasłużone niedobory w majątku	240	176
Umorzenie należności	15	9
Koszty złomowania zapasów	1 442	571
Pozostałe	284	320
Przychody (koszty) operacyjne netto	699	(1 607)

11.2. Przychody i koszty finansowe

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Przychody finansowe	336	990
Odsetki	306	199
Inne	-	26
Różnice kursowe	-	745
Dywidendy	30	20
Koszty finansowe	4 246	2 331
Odsetki	1 767	2 331
Różnice kursowe	2 479	-
Przychody (koszty) finansowe netto	(3 910)	(1 341)

11.3. Koszty według rodzajów

	Nota	rok zakończony	
		31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Amortyzacja	11.4	15 933	17 971
- w tym amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		14 900	16 711
- w tym amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych		458	546
- w tym amortyzacja aktywów niematerialnych		575	714
Zużycie materiałów i energii		306 207	306 964
Usługi obce		71 080	70 488
Podatki i opłaty		2 418	2 319
Koszty świadczeń pracowniczych	11.5	66 144	61 102
Pozostałe koszty rodzajowe		7 905	9 250
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		33 633	32 385
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:		469 687	468 094
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży		307 950	319 489
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		107 823	117 120
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		44 391	40 372
Zmiana stanu produktów		6 413	(8 741)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki		3 110	(146)

11.4. Koszty amortyzacji

	rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych ujęta:	14 900	16 711
w koszcie własnym sprzedaży	5 989	7 015
w kosztach sprzedaży	4 078	4 870
w kosztach ogólnych	4 833	4 826
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych ujęta:	458	546
w koszcie własnym sprzedaży	458	546
Amortyzacja aktywów niematerialnych ujęta:	575	714
w koszcie własnym sprzedaży	17	8
w kosztach sprzedaży	322	539
w kosztach ogólnych	236	167
	15 933	17 971

11.5. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Wynagrodzenia	52 665	48 708
Koszty ubezpieczeń społecznych	9 804	8 984
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	3 675	3 410
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	66 144	61 102
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	17 452	16 768
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	21 151	19 230
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	27 541	25 104

12. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów zawierają różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych oraz zyski lub straty aktuarialne. Na dzień 31 grudnia 2017 roku ujemne różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych w stosunku do końca okresu poprzedniego wzrosły o 5 237 tys. PLN co jest związane przede wszystkim z dużymi wahaniami kursu hrywny ukraińskiej w stosunku do roku ubiegłego. Kursy po jakich przeliczane były sprawozdania spółek zagranicznych zawarte są w pkt 9.5.

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(5 950)	(713)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(1 781)	-
Zyski aktuarialne	154	138
	(7 577)	(575)

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia</i>
	<i>2017 roku</i>	<i>2016 roku</i>
Bieżący podatek dochodowy	10 703	9 599
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	10 703	9 599
Odroczony podatek dochodowy	2 891	190
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	2 891	190
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	13 594	9 789

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	70 286	63 719
Inne całkowite dochody	154	138
Zysk brutto przed opodatkowaniem	70 440	63 857
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2016: 19%)	13 384	12 133
Koszty nieuznawane za koszty uzyskania przychodu, w tym :	424	651
Koszty reprezentacji	241	270
Darowizny	63	113
PFRON	62	56
Koszty złomowania zapasów	51	33
Kary, odszkodowania, grzywny	47	40
Należności umorzone	-52	111
Pozostałe	12	28
Przychody niebędące przychodami do opodatkowania w tym:	(38)	(43)
Dywidendy	(7)	(4)
Pozostałe	(31)	(39)
Różnica pomiędzy wartością podatkową a bilansową znaków towarowych	-	(3 022)
Darowizny (art. 18)	(59)	(68)
Nieujęte straty podatkowe	26	30
Efekt wyższych/niższych stawek podatkowych spółek zagranicznych	(16)	(16)
Pozostałe	(174)	124
Podatek dochodowy	13 547	9 789
Korekta podatku z lat ubiegłych	47	-
Razem podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	13 594	9 789
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 19,30% (2016: 15,33%)	13 594	9 789

13.3. Odroczonego podatek dochodowy

Poza różnicą przejściową pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych oraz rezerwą na świadczenia emerytalne, rentowe i jubileuszowe pozostałe różnice przejściowe, od których utworzono aktywo i rezerwę na podatek odroczonego zostaną zrealizowane w ciągu 12 miesięcy.

Poniżej tabela uzgadniająca odroczonego podatek dochodowy netto do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, ponieważ pozycje te są kompensowane na poziomie każdej jednostki Grupy oddzielnie.

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Odroczonego podatek dochodowy netto, w tym:	1 743	(854)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	532	3 579
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 275	2 725

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
różnica przejściowa pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych	4 865	4 922	57	(280)
naliczone, niezapłacone odsetki od udzielonych pożyczek	35	27	(8)	(27)
należności z tytułu leasingu	761	167	(594)	142
skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego	419	300	(119)	(39)
pozostałe	15	9	(6)	(3)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	6 095	5 425	(670)	(207)
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
odpisy aktualizujące należności	464	509	(45)	(105)
odpisy aktualizujące zapasy	108	125	(17)	(5)
odpis aktualizujący środki trwałe	45	47	(2)	(220)
odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjną	483	483	-	-
rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe, jubileuszowe	461	402	59	26
aktywa trwale oddane w leasing	488	100	388	(158)
zarachowane niezapłacone odsetki od kredytów, zobowiązań	41	33	8	25
dyskonto należności z tytułu sprzedaży udziałów	0	2	(2)	(9)
naliczone, niewypłacone bonusy dla klientów	646	516	130	259
niezrealizowana marża na zapasach	284	187	97	(44)
amortyzacja podatkowa szybsza od bilansowej	68	68	-	21
rezerwa na koszty badania sprawozdania finansowego	44	41	3	1
zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i ZUS	783	682	101	288
koszty rozliczane w czasie	7	10	(3)	(7)
rezerwa na odliczenie strat	0	26	(26)	(86)
amortyzacja wartości znaków towarowych	-	3 024	(3 024)	-
pozostałe	12	24	(12)	13
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych spółek zagranicznych	-	-	124	18
wartość godziwa instrumentów zabezpieczających	418	-	418	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 352	6 279	(1 803)	17
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 743	(854)	(2 473)	(190)
Zmiana wartości godziwej instrum. zabezp. odniesiona na kapitał z aktualiz. wyceny	-	-	(418)	-

W 2010 roku utworzona została spółka zależna TM Investment Sp. z o.o., której przedmiotem działalności jest zarządzanie znakami towarowymi. Znaki były pierwotnie własnością Emitenta i wniesione zostały w postaci aportu początkowo do spółki IP Solutions Sp. z o. o, a następnie również jako aport znaki te wniesiono do spółki TM Investment Sp. z o.o.. Wartość aportu do TM Investment Sp. z o. o to kwota 159,4 mln PLN. Efektem w/w aportu było powstanie różnicy przejściowej pomiędzy wartością podatkową a księgową znaków towarowych. W związku ze zmianą przepisów podatkowych Spółka na dzień 31 grudnia 2017 roku nie rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku. Wartość podatkowa nieumorzona znaków towarowych na dzień bilansowy wynosi 59,7 mln PLN. Podatkowa amortyzacja znaków towarowych została rozłożona na 10 lat.) Okres amortyzacji bilansowej został rozłożony przez spółkę na 10 i 25 lat w zależności od wartości znaków.

14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiada aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. W skład tych aktywów wchodzi działka o powierzchni 5,2973 ha położona w Zawadzie na terenie gminy Dębica. W 2017 roku Emitent zawarł umowę wstępną sprzedaży tej nieruchomości i oczekuje że w pierwszym półroczu 2018 roku nieruchomość ta zostanie zbyta.

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku wynosi zero tysięcy PLN.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Pożyczki udzielone pracownikom	-	37
Środki pieniężne	508	269
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(508)	(306)
Saldo po skompensowaniu	-	-

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	1 202	1 092

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2016 roku</i>
Zysk netto	55 892	53 092
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy	55 892	53 092

	<i>rok zakończony</i>	
	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>rok zakończony dnia</i> <i>31 grudnia 2016 roku</i>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję	12 617 778	12 617 778
Zysk na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej w PLN	4,43	4,21

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Dywidenda z akcji zwykłych za 2016 rok, wypłacona dnia 3 lipca 2017 roku, wyniosła 40 377 tysięcy PLN (za 2015 rok, wypłacona dnia 1 lipca 2016 roku: 39 746 tysięcy PLN).

Wartość dywidendy na jedną akcję zwykłą wypłaconej za rok 2016 wyniosła 3,20 PLN (za rok 2015: 3,15 PLN)

Spółka nie wypłacała zaliczek na poczet dywidendy za 2017 i 2016 rok.

W Spółce taka sama wysokość dywidendy na 1 akcję przypada na akcje uprzywilejowane i na akcje zwykłe.

18. Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
a) środki trwałe, w tym:	151 663	146 993
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	2 020	7 692
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	90 579	83 489
- urządzenia techniczne i maszyny	34 665	33 898
- środki transportu	15 521	16 311
- inne środki trwałe	8 878	5 603
b) środki trwałe w budowie	14 364	13 748
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	7	9
Rzeczowe aktywa trwałe razem	166 034	160 750

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	12 869	8 941	2 726	5 489	30 025
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(158)	(1 417)	(488)	(121)	(2 184)
Zwiększenie stanu - rozwiązanie umów leasingowych	-	322	-	-	322
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Transfer między grupami	(188)	-	-	-	(188)
Amortyzacja	(3 695)	(6 468)	(2 723)	(2 014)	(14 900)
Różnice kursowe	(2 037)	(611)	(305)	(79)	(3 032)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	87 460	34 905	9 576	6 147	138 088
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	7 897	6 768	9 333	2 340	26 338
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia lub likwidacji	(1)	(40)	(307)	-	(348)
Aktywa przeznaczone do sprzedaży - przekwalifikowanie	-	(1)	(4)	(2)	(7)
Amortyzacja	(3 887)	(7 679)	(2 242)	(2 903)	(16 711)
Różnice kursowe	(288)	(55)	(45)	21	(367)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Grunty, budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe środki trwałe</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	123 231	109 089	27 485	20 856	280 661
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(32 050)	(75 191)	(11 174)	(15 253)	(133 668)
Wartość bilansowa netto	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku					
Wartość bilansowa brutto	133 355	112 371	27 595	25 146	298 467
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 373)	-	-	-	(5 373)
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(35 383)	(77 706)	(12 074)	(16 268)	(141 431)
Wartość bilansowa netto	92 599	34 665	15 521	8 878	151 663
Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku					
Wartość bilansowa brutto	115 580	102 437	19 843	18 617	256 477
Pozostałe korekty	650	769	59	3	1 481
Wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	49	-	-	49
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(28 770)	(68 350)	(10 326)	(12 473)	(119 919)
Wartość bilansowa netto	87 460	34 905	9 576	6 147	138 088
Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku					
Wartość bilansowa brutto	123 231	109 089	27 485	20 856	280 661
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących pomniejszona o umorzenie zlikwidowanych i sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	(32 050)	(75 191)	(11 174)	(15 253)	(133 668)
Wartość bilansowa netto	91 181	33 898	16 311	5 603	146 993

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła 690 tysięcy PLN (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku – 320 tysięcy PLN).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiada rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zastaw na rzeczowych aktywach trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów bankowych opiewa na kwotę 24 182 tysięcy PLN, natomiast hipoteki kaucyjne ustanowione na nieruchomościach Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku mają łączną wartość 167 020 tysięcy PLN. Szczegóły zawarte są w nocie 32.

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w budowie w 2017 roku wyniosły 28 855 tysięcy PLN (w 2016 roku nakłady te wyniosły 18 188 tysięcy PLN). Nakłady inwestycyjne Grupa finansowała ze środków obrotowych i kredytów.

Grupa dokonała analizy środków trwałych i stwierdziła, że nie ma przesłanek wskazujących na potrzebę wykonywania testów na utratę wartości tych pozycji aktywów.

19. Leasing

19.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego.

19.2. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	31 grudnia 2017		31 grudnia 2016	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	635	504	582	493
W okresie od 1 do 5 lat	3 153	2 626	451	385
Powyżej 5 lat	736	642	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	4 524	3 772	1 033	878
Przychody finansowe	752	-	155	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 772	3 772	878	878
Krótkoterminowe	635	504	582	493
Długoterminowe	3 889	3 268	451	385

Grupa na dzień 31 grudnia 2017 roku posiada należności z tytułu leasingu finansowego w wysokości 3 772 tys. PLN (w tym część krótkoterminowa 504 tys. PLN i część długoterminowa 3 268 tys. PLN), a wartość niezrealizowanych przyszłych przychodów finansowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego wynosi 752 tys. PLN. Przedmiotami leasingu jest nieruchomość położona w Białej Podlasce oraz dozownik do systemu kolorowania. Nieruchomość inwestycyjna w Białej Podlasce została przekazana w leasing finansowy w dniu 28 lutego 2017 roku. Na nieruchomość tą składa się prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz hala produkcyjno-magazynowa. Wartość przedmiotu leasingu zgodnie z zawartą umową wynosiła 4 180 tys. PLN. Umowa została zawarta na okres 8 lat. Zgodnie z zapisami umowy Grupa gwarantuje korzystającemu prawo nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy.

20. Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	11 023	11 569
Nabycie	335	-
Oddanie nieruchomości inwestycyjnej w leasing	(2 428)	-
Amortyzacja	(458)	(546)
Zwiększenia stanu - pozostałe	188	-
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	8 660	11 023

W 2017 roku Grupa zakwalifikowała nieruchomość położoną w miejscowości Sambir w obwodzie lwowskim na Ukrainie jako nieruchomość inwestycyjną.

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 802 tysięcy PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku: 975 tysięcy PLN). Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku wyniosły 672 tysięcy PLN, z tego koszty, które bezpośrednio przyniosły przychody z wynajmu wyniosły 526 tysięcy PLN, natomiast pozostałe koszty wyniosły 146 tysięcy PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku bezpośrednie koszty operacyjne wyniosły 717 tysięcy PLN)

21. Aktywa niematerialne

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 189	-	-	1 189
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	970	-	-	970
Amortyzacja	(575)	-	-	(575)
Różnice kursowe	(23)	-	-	(23)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 561	-	-	1 561
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 455	-	-	1 455
Zwiększenia stanu z tytułu nabycia	448	-	-	448
Amortyzacja	(714)	-	-	(714)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	1 189	-	-	1 189

	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Pozostałe aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	4 911	-	-	4 911
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(3 722)	-	-	(3 722)
Wartość bilansowa netto	1 189	-	-	1 189

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość bilansowa brutto	5 881	-	-	5 881
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(4 320)	-	-	(4 320)
Wartość bilansowa netto	1 561	-	-	1 561

Stan na dzień 1 stycznia 2016 roku				
Wartość bilansowa brutto	4 463	-	-	4 463
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(3 008)	-	-	(3 008)
Wartość bilansowa netto	1 455	-	-	1 455

Stan na dzień 31 grudnia 2016 roku				
Wartość bilansowa brutto	4 911	-	-	4 911
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(3 722)	-	-	(3 722)
Wartość bilansowa netto	1 189	-	-	1 189

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
AKTYWA NIEMATERIALNE		
a) koszty zakończonych prac rozwojowych	-	-
b) nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	1 561	1 189
- oprogramowanie komputerowe	1 561	1 189
c) inne aktywa niematerialne	-	-
d) aktywa niematerialne w trakcie tworzenia	362	66
e) zaliczki na aktywa niematerialne	-	-
Aktywa niematerialne razem	1 923	1 255

Na dzień 31 grudnia 2017 roku na aktywach niematerialnych nie ma ustanowionych zabezpieczeń zobowiązań. Nakłady na aktywa niematerialne w roku 2017 wyniosły 1 247 tysięcy PLN (w 2016 roku 485 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo aktywów niematerialnych w trakcie tworzenia stanowią nakłady na wdrożenie systemu kadrowo – płacowego oraz na platformę e-learningową w kwocie 386 tysięcy PLN.

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów niematerialnych i stwierdziła, że nie ma konieczności dokonywania odpisów aktualizujących wartość tej pozycji aktywów.

22. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach wycenianych metodą praw własności

Grupa posiada 10,07%-owy udział w spółce Plastbud Sp. z o.o. z siedzibą w Pustkowie, której podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja pigmentów do farb.

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółkę Plastbud Sp. z o.o.

Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:	Stan na dzień	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	1 437	1 359
Aktywa trwale (długoterminowe)	1 074	1 189
Zobowiązania krótkoterminowe	429	418
Zobowiązania długoterminowe	150	102
Udział w aktywach netto	1 932	2 028

	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Przychody	29 472	33 875
Zysk	2 942	3 939
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej:	296	397

23. Połączenia jednostek i nabycia udziałów niekontrolujących

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Grupa nie nabyła udziałów niekontrolujących.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa nie zbyła udziałów niekontrolujących.

24. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Grupa na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie posiada wspólnych przedsięwzięć.

25. Udział we wspólnym działaniu

Grupa na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie posiada wspólnych działań.

26. Pozostałe aktywa

26.1. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe	Stan na dzień	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Pozostałe aktywa finansowe	331	331
Długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	331	331
- inwestycje w jednostkach zależnych i współzależnych nieobjętych konsolidacją	321	321
- pozostałe aktywa finansowe	10	10
Krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	-	-

Jednostka dominująca posiada udziały w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, wartość bilansowa tych udziałów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 10 tys. PLN, oraz udziały w Grupa Polskie Składy Budowlane SA, wartość bilansowa tych udziałów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 300 tys. PLN .

26.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa w pozycji „Pozostałe aktywa niefinansowe” ujęła następujące tytuły rozliczeń międzyokresowych kosztów:

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Prenumeraty	12	16
Ubezpieczenia	584	458
Reklama	113	95
Usługi marketingowe	482	57
Usługi pozostałe	276	-
Pozostałe	467	834
Razem	1 934	1 460
- krótkoterminowe	1 934	1 460

27. Świadczenia pracownicze

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom zgodnie z Zakładowymi regulaminami wynagrodzeń pracowników odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne, jubileuszowe, oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Na dzień 1 stycznia	2 376	2 178
Wykorzystanie rezerwy	999	729
Utworzenie rezerwy	1 271	927
Na dzień 31 grudnia	2 648	2 376

Główne założenia przyjęte przez aktuariuszy	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Stopa zwrotu z inwestycji (%) dla spółek krajowych	3,3%	3,7%
Realna stopa zwrotu z inwestycji (%) dla spółek zagranicznych	3,3%	3,7%
Wskaźnik rotacji pracowników dla spółek krajowych - uzależniony od wieku	1% - 13%	1% - 9%
Wskaźnik rotacji pracowników dla spółek zagranicznych - uzależniony od wieku	1% - 5%	1% - 5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,3%	1,3%

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzystane urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2017 roku	527	702	261	886	2 376
Koszty bieżącego zatrudnienia	50	59	54	1 221	1 384
Zyski, straty aktuarialne	(18)	(84)	(52)	-	(154)
Wyplacone świadczenia	(34)	(11)	(69)	(885)	(999)
Koszty przeszłego zatrudnienia	70	(73)	(1)	-	(4)
Koszty odsetkowe	19	20	6	-	45
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2017 roku	614	613	199	1 222	2 648
Rezerwy krótkoterminowe	58	49	57	1 222	1 386
Rezerwy długoterminowe	556	564	142	-	1 262

	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Niewykorzystane urlopy pracownicze	Razem
Bilans otwarcia na 1 stycznia 2016 roku	541	699	263	675	2 178
Koszty bieżącego zatrudnienia	43	51	44	885	1 023
Zyski, straty aktuarialne	(67)	(68)	(3)	-	(138)
Wyplacone świadczenia	(5)	-	(49)	(674)	(728)
Koszty odsetkowe	15	20	6	-	41
Bilans zamknięcia na 31 grudnia 2016 roku	527	702	261	886	2 376
Rezerwy krótkoterminowe	56	50	81	886	1 073
Rezerwy długoterminowe	471	652	180	-	1 303

Zmiana przyjętej stopy zwrotu z inwestycji o jeden punkt procentowy:

Wzrost (tys. PLN) Spadek (tys. PLN)

31 grudnia 2017	(233)	278
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	4	3
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(237)	275
31 grudnia 2016	(230)	265
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	(2)	3
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(228)	262

Zmiana stopy wzrostu płac o jeden punkt procentowy :

Wzrost (tys. PLN) Spadek (tys. PLN)

31 grudnia 2017	291	(273)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	19	(35)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	272	(238)
31 grudnia 2016	279	(242)
Wpływ na łączne koszty bieżącego zatrudnienia i koszty odsetek	16	(14)
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	263	(228)

28. Zapasy

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Materiały	33 802	28 692
Produkcja w toku	1 023	1 305
Wyroby gotowe	38 460	33 476
- według kosztu wytworzenia	38 824	33 867
- według wartości netto możliwej do uzyskania	38 460	33 476
Towary	5 912	4 357
Zaliczki na poczet dostaw	271	272
Zapasy ogółem	79 468	68 102

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Grupa dokonuje weryfikacji przydatności zapasów w sposób regularny, w okresach kwartalnych.

Odpis aktualizujący wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych – zapasów, dokonuje się :

- ✓ poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniającej ich upłynnienie po obniżonej wartości,
- ✓ gdy istnieje prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów w postaci zapasów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała rozwiązania odpisu na wartości zapasów w kwocie 553 tys. PLN i utworzyła nowy odpis w wysokości 494 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku odpis aktualizujący wartość zapasów wynosił 553 tys. PLN).

Na zapasach jednostki ustanowiono zabezpieczenia kredytów, które w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku miało wartość 36 000 tys. PLN, w roku zakończonym 31 grudnia 2016 miało wartość 17 000 tys. PLN.

29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Należności z tytułu dostaw i usług:	70 963	72 103
w tym od jednostek pozostałych	70 963	72 103
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	2 978	3 278
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	500	1 167
Pozostałe należności	10 016	6 691
w tym od jednostek pozostałych	10 016	6 691
Należności ogółem, z tego	81 479	79 961
- część długoterminowa	3 268	385
- część krótkoterminowa	78 211	79 576

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Należności z tytułu dostaw i usług ogółem o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty		
Do 1 miesiąca	25 499	14 474
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	29 986	39 376
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	300	978
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	209	293
Powyżej 12 miesięcy	417	960
Przeterminowane	17 530	19 300
Należności z tytułu dostaw i usług brutto ogółem :	73 941	75 381
Odpisy aktualizujące	2 978	3 278
Należności z tytułu dostaw i usług netto ogółem :	70 963	72 103
Należności o okresie spłaty do 12 miesięcy	69 730	71 142
Należności o okresie spłaty powyżej 12 miesięcy	1 233	961

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 37.2.

Średnia długość cyklu należności w 2017 roku wyniosła 46 dni.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku część należności z tytułu dostaw i usług zostało uznane za wątpliwe i w związku z tym objęto je odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Odpisy aktualizujące wartość należności z tyt. dostaw i usług	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Odpisy aktualizujące należności stan na początek okresu	3 278	3 694
- zwiększenia	166	599
- zmniejszenia	466	1 015
Odpisy aktualizujące należności stan na koniec okresu	2 978	3 278

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku były przeterminowane.

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług ogółem o okresie przeterminowania		
Należności nieobjęte odpisem aktualizacyjnym	14 552	16 022
Do 1 miesiąca	6 822	8 287
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	5 258	6 406
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	976	818
Powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	830	367
Powyżej 12 miesięcy	666	144
Należności objęte odpisem aktualizacyjnym	2 978	3 278
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	17 530	19 300
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	14 552	16 022

30. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 21 444 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku: 9 588 tys. PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	21 442	9 161
Lokaty krótkoterminowe	-	427
Inne środki pieniężne	2	-
Razem	21 444	9 588

W celu ograniczenia dewaluacji waluty Narodowy Bank Ukrainy („NBU”) nałożył w 2015 roku restrykcje na zakup walut obcych, obowiązkowe przewalutowania wpływów w walutach obcych na hrywnę. NBU nałożył również restrykcje w odniesieniu do rozrachunków transgranicznych co efektywnie implikuje brak możliwości wypłaty w postaci dywidendy środków pieniężnych wygenerowanych przez jednostki zależne posiadające siedzibę na Ukrainie.

31. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

31.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał podstawowy Emitenta składał się z 12 617 778 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. W 2017 roku kapitał podstawowy nie uległ zmianie.

Kapitał akcyjny	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Akcje imienne uprzywilejowane serii A o wartości nominalnej 1 PLN każda	100 000	100 000
Akcje imienne uprzywilejowane serii B o wartości nominalnej 1 PLN każda	400 000	400 000
Akcje zwykłe serii C, D, E, F o wartości nominalnej 1 PLN każda	12 117 778	12 117 778
	12 617 778	12 617 778

31.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną 1,00 PLN każda i zostały w pełni opłacone.

31.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A i B uprzywilejowane są co do głosu w ten sposób, że na jedną akcję przypada pięć głosów. Akcjom serii C, D, E i F przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

Zgodnie ze statutem emitenta akcje serii A dają prawo do wskazania Członka Rady Nadzorczej w ten sposób, że na każde 25 000 akcji przypada prawo wskazania 1 Członka Rady Nadzorczej.

31.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

Akcjonariusze posiadający powyżej 5% ogólnej liczby głosów, stan na 31 grudnia 2017 roku:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater*	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor**	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	bepośrednio 1 254 166	9,94	1 787 498	12,23
Rafał Mikrut	bepośrednio 1 254 167	9,94	1 254 167	8,58
Aviva OFE				
Aviva BZ WBK	1 453 421	11,51	1 453 421	9,94

*Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

Stan na 31 grudnia 2016 roku:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Jerzy Pater*	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Stanisław Cymbor**	2 541 667	20,14	3 208 335	21,95
	w tym bezpośrednio 166 667	1,32	833 335	5,7
Piotr Mikrut	bepośrednio 1 254 166	9,94	1 787 498	12,23
Rafał Mikrut	bepośrednio 1 254 167	9,94	1 254 167	8,58
AMPLICO OFE	1 250 000	9,91	1 250 000	8,55
Aviva OFE				
Aviva BZ WBK	781 669	6,19	781 669	5,35

*Jerzy Pater posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. (PPHU Elżbieta i Jerzy Pater Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

** Stanisław Cymbor posiada akcje Emitenta pośrednio poprzez spółkę PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. (PPHU Iwona i Stanisław Cymbor Sp. z o.o. posiada akcje emitenta w liczbie 2 375 000 sztuk co daje 18,82% udziału w kapitale zakładowym i 16,25% udziału w ogólnej liczbie głosów na WZA).

31.2. Kapitał z aktualizacji wyceny

Łączna wartość wyceny niezrealizowanych instrumentów zabezpieczających dotyczących zakupu waluty odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny to kwota 2 199 tys .PLN skorygowana o aktywa z tytuł podatku odroczonego w kwocie 418 tys, co daje łącznie kwotę 1 781 tys.PLN.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Szczegółowe zestawienie przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj instrumentu	Data zawarcia transakcji	Data realizacji	Nominal (tys. EUR)	Kurs terminowy	Pozycja w bilansie, do której odniesiono skutek zabezpieczenia	Wycena na dzień bilansowy w tys. PLN
Forward	2017-02-07	2018-01-11	4 000	4,3938	Kapitał z aktualizacji wyceny	-879
Forward	2018-02-07	2018-02-14	4 000	4,4022	Kapitał z aktualizacji wyceny	-880
Forward	2018-02-07	2018-03-14	2 000	4,4090	Kapitał z aktualizacji wyceny	-440

Transakcje zabezpieczające zrealizowane w 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj instrumentu	Data zawarcia transakcji	Data realizacji	Nominal (tys. EUR)	Kurs terminowy	Pozycja w bilansie, do której odniesiono skutek zabezpieczenia
Forward	2017-02-02	2017-05-15	4 000	4,3390	Zapasy
Forward	2017-02-07	2017-06-14	5 000	4,3345	Zapasy
Forward	2017-03-28	2017-08-01	2 000	4,2828	Zapasy
Forward	2017-02-06	2017-09-15	2 000	4,3540	Zapasy
Forward	2017-03-28	2017-10-02	2 000	4,3000	Zapasy
Forward	2017-02-06	2017-11-15	4 000	4,3045	Zapasy

Łączna wartość zrealizowanych w 2017 roku instrumentów zabezpieczających odniesionych na zapasy wyniosła 1 592 tys. PLN

31.3. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy jednostka dominująca utworzyła obligatoryjnie, zgodnie z obowiązkiem ciążącym na spółkach akcyjnych, do wysokości trzeciej części kapitału podstawowego, przeznaczając 8% z zysku netto za dany okres. Ponadto Spółka dominująca fakultatywnie przewiduje określoną część z zysku netto danego roku obrotowego na powiększenie kapitału zapasowego w danym roku.

W 2017 roku kapitał zapasowy powiększono o kwotę 14 tys. PLN z podziału zysku.

31.4. Niepodzielony zysk oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Dywidenda z akcji zwykłych za 2016 rok, wypłacona dnia 3 lipca 2017 roku, wyniosła 40 377 tys. PLN (za 2015 rok, wypłacona dnia 1 lipca 2016 roku: 39 746 tys. PLN). Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej za rok 2016 wyniosła 3,20 PLN (za rok 2015: 3,15 PLN). Spółka nie wypłacała zaliczek na poczet dywidendy za 2017 i 2016 rok.

31.5. Udziały niekontrolujące

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Na początek okresu	4 453	3 957
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(397)	(198)
Udział w wyniku jednostek zależnych	800	838
Inne całkowite dochody	(938)	(144)
Na koniec okresu	3 918	4 453

32. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Stan zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Kredyty	Kwota zobowiązania na 31 grudnia 2017 roku	Stopa procentowa	Kwota zobowiązania na 31 grudnia 2016 roku
Kredyt w Pekao S.A. O/Dębica	39 949	1M WIBOR + marża	29 891
Kredyt w PKO BP O/Rzeszów	29 905	1M WIBOR + marża	19 349
Kredyt w Bank Handlowy S.A. Warszawa	-	1M WIBOR / 1M LIBOR + marża	1 066
Kredyt w ING Bank Śląski O/Katowice- kredyt inwestycyjny	-	1M WIBOR+ marża	1 338
Kredyt w ING Bank Śląski O/Katowice	1 755	1M LIBOR + marża	4 865
Kredyt w DnB NORD Polska Warszawa	505	1M WIBOR+ marża	-
KREDOBANK -Ukraina	3 127	19%	289
Alfa Bank Mińsk	-	22,9%	368
Razem Kredyty	75 241	-	57 166
Pożyczki	-	-	-
Kredyty i pożyczki razem	75 241	-	57 166

Specyfikacja kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy		Kwota kredytu/ pożyczki pozostałe do spłaty		Kwota kredytu/ pożyczki pozostałe do spłaty		Termin spłaty
	tys.zł	waluta	tys.zł	waluta	część długotermin.	część krótkotermin.	
Bank Pekao S.A. O/Dębica	50 000	PLN	39 949	PLN	-	39 949	2020-12-18
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	60 000	PLN	29 905	PLN	-	29 905	2020-12-19
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	30 000	PLN	1 755	PLN	-	1 755	2018-12-31
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	30 000	PLN	-	PLN	-	-	2019-02-15
Deutsche Bank DNB Polska S.A. o/Kraków	20 000	PLN	505	PLN	-	505	2018-01-25
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	40 000	UAH	3 127	PLN	-	3 127	2019-04-04
Kredyty i pożyczki razem	-	-	75 241	PLN	-	75 241	-

Kredyty i pożyczki według struktury walutowej obrazuje poniższa tabela:

	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31 grudnia 2017 wartość w walucie	31 grudnia 2016 wartość w walucie	31 grudnia 2017 wartość w PLN	31 grudnia 2016 wartość w PLN
PLN	72 114	51 354	72 114	51 354
USD	-	1 233	-	5 155
UAH	25 300	1 876	3 127	289
BYN	-	170	-	368
Kredyty i pożyczki razem	-	-	75 241	57 166

Zmiany stanu zadłużenia tytułu kredytów na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

	rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Na początek okresu	57 166	56 897
wpływ z tytułu zaciągnięcia	137 129	123 908
spłata	(117 263)	(124 733)
naliczone odsetki	2 268	1 744
zapłacone odsetki	2 264	1 833
zrealizowane różnice kursowe	(871)	728
różnice kursowe z wyceny	(170)	169
inne	(754)	286
Na koniec okresu	75 241	57 166

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Kredyty i pożyczki według zabezpieczeń, stan na 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	zastaw rejestrowy - środki trwałe na kwotę 8 470 894,87 PLN ,przewłaszczenie w/w środków trwałych , Hipoteka umowna łączna do kwoty 30 000 000 zł na nieruchomości w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, pełnomocnictwo do dyspozycji rachunkami bieżącymi spółki w Pekao SA	kredyt na finansowanie działalności bieżącej
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	Hipoteka kaucyjna na prawie wieczystego użytkowania gruntów i nieruchomości zabudow. w Brzeźnicy na kwotę 90 000 000 PLN, przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia mienia będącego zabezpieczeniem, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w PKO BP	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym na finansowanie bieżących potrzeb - możliwe wykorzystanie w PLN, USD lub EUR
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem należności od podmiotów, z którymi Śnieżka współpracuje co najmniej 6 m-cy. (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 40% sumy kwoty kredytu), zastaw rejestrowy do kwoty 25 000 000 PLN na wyrobach gotowych magazynu w Brzeźnicy, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów, weksel własny in blanco	kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymiennalnych.
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 11 250 000 PLN na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w Chojnicach i związany z nim prawie własności części budynku usługowo handlowego, oraz nieruchomości położonej w Chojnicach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia (polisa Inter RiskTU), zastaw rejestrowy do kwoty 11 000 tys.PLN na zapasach magazynu w Pustkowie, cesja praw z polisy ubez. w.w. zapasów, poręczenie cywilno-prawne spółki TM Investment	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Deutsche Bank DNB Polska S.A. o/Kraków	Hipoteka kaucyjna na prawie własności nieruchomości w Lubzinie na kwotę 30 000 tys. PLN, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 10 767 tys.PLN ,wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej tych środków, cesja wierzytelności od głównych dłużników spółki, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w banku ,weksel własny in blanco	kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	Hipoteka na nieruchomości do kwoty 46 921 tys UAH	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym. Na dzień 31-12-2017 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 25 300 tys. UAH

Kredyty i pożyczki według zabezpieczeń, stan na 31 grudnia 2016 roku:

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek		
Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Zabezpieczenia	Inne
Bank Pekao S.A. O/Dębica	Zastaw rejestrowy - środki trwałe na kwotę 7 938 tys. PLN, przewłaszczenie w/w środków trwałych , hipoteka umowna łączna do kwoty 30 000 tys. PLN na nieruchomości w Pustkowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, pełnomocnictwo do dyspozycji rachunkami bieżącymi spółki, oświadczenie o podaniu się egzekucji	Kredyt na finansowanie działalności bieżącej.
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	Hipoteka kaucyjna na prawie wieczystego użytkowania gruntów i nieruchomości zabudow. w Brzeźnicy na kwotę 25 000 tys. PLN, przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia mienia będącego zabezpieczeniem, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w PKO BP	odnawialny limit kredytowy na finansowanie bieżących potrzeb , możliwe wykorzystanie w PLN, USD lub EUR
Bank PKO BP S.A.O/Rzeszów	Hipoteka kaucyjna na prawie wieczystego użytkowania gruntów i nieruchomości zabudow. w Brzeźnicy na kwotę 30 000 tys. PLN, przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia mienia będącego zabezpieczeniem, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w PKO BP	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	Cesja nieobciążonych wierzytelności z monitoringiem (stan wierzytelności objętych cesją na koniec każdego kwartału nie niższy niż 60% sumy kwoty kredytu), hipoteka kaucyjna do kwoty 30 000 tys. PLN na nieruchomości w Białej Podlaskiej, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości do kwoty nie mniejszej niż 3 500 tys. PLN, zastaw rejestrowy do kwoty 9 000 tys. PLN na wyrobach gotowych magazynu w Brzeźnicy, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów, świadczenie o poddaniu się egzekucji	Kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymiennalnych. Na dzień 31-12-2016 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 774 tys. PLN i 979 tys. USD
ING Bank Śląski S.A. O/Katowice	J.w.	Kredyt na refinansowanie nakładów inwestycyjnych
CITI BANK HANDLOWY S.A. O/Kraków	Hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 11 250 tys. PLN na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości w Chojnicach i związany z nim prawie własności części budynku usługowo handlowego, oraz nieruchomości położonej w Chojnicach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, zastaw rejestrowy do kwoty 8 000 tys. PLN na zapasach magazynu w Pustkowie, cesja praw z polisy ubez. w.w. zapasów, poręczenie cywilno-prawne spółki "TM INVESTMENT"	Kredyt obrotowy, może być wykorzystany w PLN lub walutach wymiennalnych. Na dzień 31-12-2016 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 255 tys. USD
Bank DNB Polska S.A. Warszawa	Hipoteka kaucyjna na prawie własności nieruchomości w Lubzinie na kwotę 30 000 tys. PLN, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, zastaw rejestrowy na środkach trwałych na kwotę 10 767 tys.PLN ,wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej tych środków, cesja wierzytelności od głównych dłużników spółki, klauzula potrącenia śr.pieniężn. na wszystkich rachunkach w banku ,weksel własny in blanco	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym
Kredobank o/Jaworów - Ukraina	Hipoteka na nieruchomości do kwoty 46 921 tys UAH	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym. Na dzień 31-12-2016 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 1 876 tys. UAH
Alfa Bank Mińsk - Białoruś	Zastaw na materiałach na kwotę 315 tys. BYN	Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym. Na dzień 31-12-2015 zadłużenie z tytułu tego kredytu wynosi 23 400 tys. UAH

33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zobowiązania z tytułu dostaw i usług, oraz pozostałe zobowiązania kształtowały się następująco:

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	44 682	40 381
w tym wobec jednostek powiązanych	2 665	3 697
w tym wobec jednostek pozostałych	42 017	36 684
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych	9 695	11 483
- z tyt. podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	4 579	3 804
- z tyt. wynagrodzeń	4 407	4 974
- zaliczki otrzymane na dostawy	245	2 042
- inne	464	663
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	3 213	3 026
Zobowiązania ogółem, z tego	57 590	54 890
- krótkoterminowe	57 590	54 890

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 37.2.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług regulowane są na bieżąco zgodnie z terminami płatności.

Średnia długość cyklu zobowiązań w 2017 roku to 45 dni.

33.2. Rozliczenia międzyokresowe

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Usługi konsultingowe, audyt	63	60
Premia dla zarządu i kierownictwa	255	229
Usługi transportowe	9	40
Pozostałe	211	269
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	82	-
Rozliczenia międzyokresowe (bierne) razem	620	598
- krótkoterminowe	620	598

34. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Bilansowa zmiana zapasów	11 366	(3 869)
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(13 233)	3 596
różnica	(1 867)	(273)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	1 867	273

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Bilansowa zmiana należności krótkoterminowych z tyt. dostaw i usług oraz pozost. należności	(1 365)	8 540
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(1 533)	(6 780)
różnica	(2 898)	1 760
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	3 232	(653)
należności sprzedaż środków trwałych	308	-
podatek dochodowy	(710)	(415)
należności sprzedaż udziałów	239	(26)
korekta wzajemnych transakcji	(296)	(598)
pozostałe korekty	125	(68)
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań (z tyt. dostaw i usług, pozostałe, z tyt. podatku)	4 898	2 186
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	3 172	332
różnica (zaokrąglenie)	1 726	1 854
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	946	95
korekta wzajemnych transakcji	(258)	(598)
zobowiązania inwestycyjne	(864)	(471)
podatek dochodowy	567	(885)
wycena kontraktów terminowych	(2 198)	-
pozostałe korekty	81	5
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Bilansowa zmiana stanu rezerw długo i krótkoterminowych	272	198
Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów pieniężnych	507	342
różnica	(235)	(144)
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	81	6
całkowite dochody	154	138
Razem różnica	-	-

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2016 roku</i>
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych (pasywa)	22	68
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowe	2 572	62
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych w rachunku przepływów pieniężnych	(509)	(15)
różnica	3 103	145
różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań	(53)	11
korekta aktywa z tytułu podatku odroczonego	(3 024)	-
pozostałe korekty	(26)	(156)

35. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 3 829 tysięcy PLN. Kwoty te przeznaczone będą na pokrycie wydatków związanych z rozbudową, modernizacją i zakupem majątku trwałego. Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów na rzeczowe aktywa trwałe wynosiły 2 964 tys. PLN.

36. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiada gwarancji ani poręczeń udzielonych innym podmiotom.

36.1. Sprawy sądowe

Brak postępowań, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta oraz spółek zależnych.

36.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

W świetle obowiązujących od 15 lipca 2016 r. postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom ("GAAR"), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce, Zarząd Spółki rozważył wpływ transakcji, które mogłyby być potencjalnie objęte przepisami GAAR, na podatek odroczony, wartość podatkową aktywów oraz rezerwy na ryzyko podatkowe. W ocenie Zarządu przeprowadzona analiza nie wykazała konieczności dokonania korekty wykazanych pozycji bieżącego i odroczonego podatku dochodowego, niemniej jednak w ocenie Zarządu, w przypadku przepisów GAAR występuje nieodłącznie niepewność, że władze skarbowe dokonają innej interpretacji tych przepisów, będą zmieniały swoje podejście co do ich interpretacji lub same przepisy ulegną zmianie, co może wpłynąć na możliwość realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego w przyszłych okresach oraz ewentualną zapłatę dodatkowego podatku za okresy przeszłe.

Rozliczenia podatkowe w Grupie mogą być przedmiotem kontroli zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego w kraju, w którym działa każda z jednostek wchodzących w skład Grupy. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W wyniku zmiany przepisów podatkowych od 1 stycznia 2018 Grupa nie rozpoznaje aktywa z tytułu odroczonego podatku wynikającego do tej pory z różnicy przejściowej pomiędzy wyceną bilansową a podatkową znaków towarowych. Aktywo wykazane z tego tytułu za poprzedni rok podatkowy w kwocie 3 mln zł zostało na koniec 2017 odniesione w wynik. Wartość podatkowa nieumorzona znaków towarowych na dzień bilansowy wynosi 59,7 mln PLN.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

<i>podmiot powiązany</i>	<i>sprzedaż podmiotom powiązanym</i>	<i>zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>w tym przeterminowane</i>	<i>zobowiązania w tym zaległe,</i>	
					<i>wobec podmiotów powiązanych</i>	<i>po upływie terminu płatności</i>
<i>Jednostki stowarzyszone:</i>						
Plastbud Sp z o.o.	2017	172	29 960	-	-	2 665
	2016	480	29 871	-	-	3 693

37.1. Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiada 10,07%-owy udział w spółce Plastbud Sp. z o.o. (31 grudnia 2016: 10,07%).

37.2. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Spółka Plastbud Sp. z o.o. w Pustkowie zajmuje się produkcją pigmentów do farb, które są sprzedawane pod marką „Śnieżki”. Transakcje wzajemne pomiędzy firmami dotyczą obrotu surowcami, materiałami i towarami. Transakcje pomiędzy w/w spółką a jednostką dominującą odbywają się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawieranych na warunkach rynkowych.

37.3. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie posiadała należności z tytułu pożyczek udzielonych członkom Zarządu.

37.4. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Grupa nie zawierała żadnych transakcji z członkami Zarządu w okresie sprawozdawczym oraz porównawczym.

37.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Emitenta

Wynagrodzenie w jednostce dominującej:

Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej (wynagrodzenia i narzuty)	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zarząd	2 295	2 260
Rada Nadzorcza	1 002	976
Razem	3 297	3 236

Wynagrodzenie kadry kierowniczej (dyrektorzy)	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	4 439	4 345
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej	4 439	4 345

Wynagrodzenie w jednostkach zależnych	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zarząd	161	159
Kadra kierownicza	39	38
Razem	200	197

38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, za badanie sprawozdania jednostkowego i skonsolidowanego, wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony	
	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania	93	115
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	40	10
Razem	133	125

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa Kapitałowa Śnieżka, należą kredyty bankowe, pożyczki, należności z tytułu leasingu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

W ciągu 2017 roku Emitent dokonywał zakupu forwardów, które stanowiły zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 9.14.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa Kapitałowa Śnieżka korzysta aktualnie z zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym, nie zawiera dodatkowych kontraktów na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe).

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny ani całkowite dochody ogółem Grupy.

	Zwiększenie/zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na zysk lub stratę brutto
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017		
PLN	+1%	(721)
UAH	+1%	(31)
BYN	+1%	-
USD	+1%	-
PLN	-1%	721
UAH	-1%	31
BYN	-1%	-
USD	-1%	-
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016		
PLN	+1%	(517)
UAH	+1%	(3)
BYN	+1%	(4)
USD	+1%	(52)
PLN	-1%	517
UAH	-1%	3
BYN	-1%	4
USD	-1%	52

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa Kapitałowa Śnieżka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Grupę sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 22% zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza Grupy, podczas gdy 40% kosztów wyrażonych jest w walucie innej niż waluta sprawozdawcza.

Grupa kupuje w walucie obcej takie surowce jak biel tytanowa, żywice i wypełniacze.

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne do zabezpieczenia przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Emitent posiadał zabezpieczenia w postaci instrumentów pochodnych (informacja dotycząca instrumentów pochodnych znajduje się w nocie 31.2).

Dewaluacja kursu ukraińskiej hrywny powoduje powstanie różnic kursowych w ukraińskiej spółce. W przypadku powstania ujemnych różnic kursowych obniżają one wynik spółki ukraińskiej z powodu wyższych kosztów finansowych.

39.3. Ryzyko cen surowców

Grupa Kapitałowa Śnieżka jest narażona na ryzyko wzrostu cen surowców, w tym ryzyko wzrostu kursu waluty euro, w której jest rozliczana część surowców używanych do produkcji. W przypadku zmiany cen surowców o 1% łączny koszt w Grupie zmienia się o około 3 mln zł.

39.4. Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa Śnieżka zawiera transakcje z firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów. W Grupie Kapitałowej Śnieżka nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa Śnieżka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej. Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej Śnieżki na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności wg. wartości nominalnej.

	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2017 roku						
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	75 241	-	-	75 241
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	54 377	-	-	-	54 377
Razem	-	54 377	75 241	-	-	129 618

	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2016 roku						
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	1 066	56 100	-	-	57 166
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	51 864	-	-	-	51 864
Razem	-	52 930	56 100	-	-	109 030

40. Instrumenty finansowe

40.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentują poniższe tabele. Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa	
		31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Aktywa finansowe			
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)		331	331
Należności długoterminowe		3 268	385
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	77 711	78 409
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	W w W G p W F	21 444	9 588

	Kategoria zgodnie z MSR 39	Wartość bilansowa	
		31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
Zobowiązania finansowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:		75 241	57 166
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwGZK	75 241	57 166
- pozostałe krótkoterminowe	PZFwGZK	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe)	PZFwGZK	3 537	4 028
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		44 682	40 381
Instrumenty pochodne	PZFwGZK	2 198	-
Pozostałe zobowiązania		12 908	14 509

Użyte skróty:

UdłW – Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,

W w W G p W F – Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

PiN – Pożyczki i należności,

DDS – Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

PZFwGZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

40.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2017 roku

Oprocentowanie zmienne	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Kredyt w rachunku bieżącym	75 241	-	-	-	-	-	75 241

31 grudnia 2016 roku

Oprocentowanie zmienne	< 1 rok	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Kredyt w rachunku bieżącym	55 828	-	-	-	-	-	55 828
Kredyt bankowy	1 338	-	-	-	-	-	1 338

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

40.3. Zabezpieczenia

40.3.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

W ciągu 2017 roku Emitent dokonywał zakupu forwardów, które stanowiły zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zakupów surowców w walucie euro. Nominał pozycji zabezpieczającej, tj. forwardów, był ustalany w oparciu o roczne plany zakupów surowców.

Strategia zarządzania ryzykiem

Celem dokonywanych zabezpieczeń jest ograniczenie wpływu ryzyka zmiany kursu walutowego EUR do PLN na wartość zakupów surowców. Emitent, na bazie rocznego planu zakupów w walucie euro, dokonuje zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych, zawierając transakcje na zakup waluty w przyszłości po umówionym na ten dzień kursie (forwardy) o nominale nie większym niż wartość zakupów wynikających z ww. rocznego planu zakupów. W ten sposób Emitent niweluje wpływ ryzyka zmiany kursu walutowego w przyszłości. Dąży się przy tym, aby dopasowanie nominału oraz terminów realizacji pozycji zabezpieczającej i zabezpieczanej były jak najbardziej dopasowane względem siebie. Jako instrumenty zabezpieczającej mogą być wyznaczone wyłącznie umowy zawarte ze stroną zewnętrzną w stosunku do Spółki (nigdy nie są to instrumenty wyemitowane przez jednostkę z Grupy Kapitałowej). Jednocześnie instrumenty pochodne zabezpieczające zawiera się na okres nie dłuższy niż rok, tj. maksymalnie na taki okres, za jaki sporządzany jest plan zakupu surowców.

Oceny powiązania ekonomicznego na moment realizacji (koniec okresu sprawozdawczego) dokonuje się przy pomocy kryteriów jakościowych:

- datę, na którą zostało ustalone powiązanie ekonomiczne,
- dane identyfikujące powiązanie zabezpieczające, którego ocena dotyczy,
- ustalenie charakteru powiązania ekonomicznego,
- ocenę, czy spełnione zostało kryterium powiązania ekonomicznego.

Ocena powiązania ekonomicznego dla zawartych transakcji dokonywane są:

- na koniec roku sprawozdawczego (w celu stwierdzenia czy wynik na instrumentach zabezpieczających może być ujęty w innych całkowitych dochodach i określeniu wartości do ujęcia w pozycji kapitału z aktualizacji wyceny – zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych), oraz
- na dzień wygaśnięcia powiązania zabezpieczającego (w celu stwierdzenia z jaką pozycją powinien być rozliczony kapitał z aktualizacji wyceny).

W 2016 roku Emitent nie posiadał instrumentów finansowych, które stanowiłyby zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

40.3.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, Grupa nie posiadała kontraktów zabezpieczających zakwalifikowanych jako zabezpieczenie wartości godziwej.

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze. Grupa Kapitałowa Śnieżka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Stan na dzień</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 241	57 166
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	44 682	40 381
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(21 444)	(9 588)
Zadłużenie netto	98 479	87 959
Kapitał własny	224 620	215 869
Kapitały razem	224 620	215 869
Kapitały i zadłużenie netto	323 099	303 828
Wskaźnik dźwigni	0,30	0,29

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Pracownicy na stanowiskach nieprodukcyjnych	743	725
Pracownicy bezpośrednio produkcyjni	247	243
Razem	990	968

43. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- Zarząd FFIL Śnieżka SA w dniu 28 lutego 2018 roku w wyniku publicznego, nieograniczonego przetargu ustnego ogłoszonego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Oddział Terenowy w Rzeszowie zawarł akt notarialny zakupu nieruchomości o przeznaczeniu nierolnym położonej na terenie gminy Dębica Obręb 0014 Zawada, powiat dębicki, woj. podkarpackie, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 14/20 o pow. 14,9544 ha (Nieruchomość). Warunkiem zakupu przedmiotowej nieruchomości przez FFIL Śnieżka SA było nie skorzystanie z prawa pierwokupu nieruchomości przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A., której prawo to przysługiwało jako zarządzającej Specjalną Strefą Ekonomiczną „Euro-Park Mielec”. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. złożyła oświadczenie o rezygnacji z przysługującego jej prawa pierwokupu. FFIL Śnieżka SA nabyła nieruchomość od Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa za cenę 17 863 890 zł (słownie: siedemnaście milionów osiemset sześćdziesiąt trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt złotych) brutto – w tym VAT 23%. Źródłem finansowania zakupu nieruchomości jest kapitał własny FFIL Śnieżka SA. Celem nabycia Nieruchomości jest pozyskanie terenu, który FFIL Śnieżka SA zamierza przeznaczyć na budowę nowego centrum logistycznego. Wartość zakupionej nieruchomości przekracza 10% kapitałów własnych FFIL Śnieżka SA.
- W dniu 16 lutego 2018 roku Zarząd FFIL Śnieżka SA przyjął przedstawioną przez Zarząd spółki Radomska Fabryka Farb i Lakierów S.A.(Spółka) ofertę objęcia w drodze subskrypcji prywatnej – w rozumieniu art. 431 § 2 pkt. 1 KSH – całości akcji serii E w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki, uprzywilejowanych co do prawa głosu, gdzie każda akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, tj. 2 500 000 (słownie: dwa miliony pięćset tysięcy) akcji w kapitale zakładowym Radomskiej Fabryki Farb i Lakierów S.A. o wartości nominalnej 1,00 zł każda, po cenie emisyjnej równej wartości nominalnej. W związku z przyjęciem oferty także w dniu 16 lutego 2018 roku

została podpisana pomiędzy FFiL Śnieżka SA a Spółką umowa objęcia akcji serii E. W wyniku objęcia akcji serii E oraz pod warunkiem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego Spółki, należące do FFiL Śnieżka SA akcje serii E odpowiadać będą 60,95% kapitału zakładowego Spółki. Z objętych akcji serii E FFiL Śnieżka SA przysługiwać będzie prawo do 53,56% głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.